

ВІСНИК

UKRAINIAN NEWS

П'ятниця, 6 червня 1947 р.

Число 23 (81) Рік III

Читайте сьогодні:

- Міжнародна інформація (стор. 1).
- С. Чорноморець. Замирення мусить бути! (стор. 2).
- В. Чиженко. За твердий підхід в переселенчих справах (стор. 2).
- О. Г. Еліот Шерк обвинувачує Росію (стор. 3).
- В. Ч-ко. Сорокріччя Грінченкового словника (стор. 3).
- Мартин Задека. Пані Зоньця (стор. 3).
- В. Онуфрієнко. Добрий задум—погане виконання (стор. 4).

Часопис виходить тричі на тиждень: у середу, п'ятницю і неділю

Адреса редакції й адміністрації: Neu Ulm, Ludwigstrasse 10.

ОСТАННІ НОВИНИ

АНГЛІЯ ПРИЙМЕ 300.000 ДП

* ОСЛЬО. (РШТ). Норвезький уряд вирішив налагодити дипломатичні відносини з Іспанією.

* ПРАГА. (РШТ). 3-го червня в Празі відкрився другий світовий конгрес журналістів. В конгресі беруть участь журналісти 31 країни, представники ОН і УНЕСКО.

* ВАШІНГТОН. (ГА). Обговорюючи питання ратифікації мирних договорів з Італією, Румунією, Болгарією та Угорщиною, сенатори радили утриматися від ратифікації угорського договору з огляду на неясність ситуації Угорщини.

* АТЕНИ. (ББС). В районі міста Флоріна протягом 10 годин точив бій між урядовими частинами і грецькими повстанцями. Гадають, що повстанці одержали велике підсилення з-за кордону.

* ВАШІНГТОН. (ГА). Міністер закордонних справ США Маршал побажав телеграфом успішної праці кабінетові де Гаспері.

* РИМ. (РШТ). Сім американських генералів обговорювали на одній конференції питання виведення американських військ з Італії.

* ПАРИЖ. (ББС). Міністер-президент Рамадье на засіданні французьких Національних Зборів обвинувачував комуністів, що вони нацькують робітників страйкувати, щоб в такий спосіб повалити уряд.

* МЮНХЕН. (РШТ). Наступної п'ятниці-суботи відбудеться в Мюнхені конференція міністр-президентів німецьких країн-земель.

* БУДАПЕШТ. (ГА, ББС). Щоб реабілітувати себе, партія дрібних власників виділила спеціальний комітет з 5 членів, що провадитиме ґрунтовну чистку серед своїх партійців. Окремим декретом націоналізовано в Угорщині банки. Для нагляду буде призначено комісарів.

* НАНКІН. (Радіо-Беромюнстер). З огляду на важку харчову ситуацію, китайський уряд ухвалив запровадити нормування хліба в головніших великих містах.

* ВІДЕНЬ. (ББС). Дипломатичний кореспондент ББС додає деякий зв'язок між угорською урядовою кризою і роботою альянської комісії чотирьох у Відні, що вже більше трьох тижнів відбуває наради, але все ще лише з приводу процедури. Кореспондент гадає, що Совети не спішать з австрійським договором, бо тим самим вони мали б швидше вивести не тільки свої окупаційні частини з Австрії, а й ті з'єднання, що охороняють комунікаційні лінії Австрія-Угорщина. А цього вони не бажать доти, доки в Угорщині не буде при владі бажаний для них уряд.

* БЕРЛІН. (Радіо-Штутгарт). Російська пресова агенція спростувала чутки, що харчова ситуація в советській окупаційній зоні останнім часом погіршувалась.

Інцидент в Болгарії

СОФІЯ. (Дена-Ройтер). В зв'язку з інцидентом, під час якого вдалося з кімнати портрет болгарського міністер-президента Георгія Дімитрова, болгарський уряд вимагав від американців відкликати керівника американської військової місії в Болгарії полк. Струмена. Йому закидають, нібито в одній розмові він зневажливо говорив про болгарський уряд і Советський Союз.

ЛОНДОН. (Дена-ІНС). 30-го червня, на останньому засіданні Міжурядового Комітету в справах втікачів, генеральний директор Герберт Емерсон подав до відома, що Англія повинна примістити до 300.000, Голляндія—8.000 і Бельгія—35.000 європейських втікачів. Також Франція хоче прийняти чимале число втікачів. Протягом наступних трьох років всі ДП, які перебувають тепер у Німеччині, Австрії та Італії, мали б бути поселені в Західній Європі, Канаді, Південно-Африканському Союзі і Південній Америці.

США ЗАПРОВАДЖУЮТЬ ВІЙСКОВУ ПОВИННІСТЬ

ВАШІНГТОН. (Дена-Ройтер). Спеціальна комісія в справах розслідування питання військового основного вишколу, утворена в грудні минулого року, подала у неділю президентові Труменові плян запровадження шестимісячної військової служби за мирного часу. Звіт, що є наслідком

майже піврічної роботи комісії, становить аж 400 сторінок і мотивує обов'язкову військову повинність тим, що вона буде опорою для миролюбних націй. Плян передбачає основний вишкіл 750-900 тис. вояків щороку. Вік новобранців 18 років, якщо ж вони вчаться—відпо-

відно старший. По закінченні основного вишколу набуті знання треба удосконалювати й поширювати іншими засобами. Для цього комісія рекомендує поступати до резерву „національної гвардії“ або продовжувати вишкіл протягом наступного року.

УРЯДОВА КРИЗА В УГОРЩИНІ

БУДАПЕШТ. (ЮП). Минулої п'ятниці заступник угорського міністер-президента М. Ракоші подав до відома, що угорський міністер-президент Ф. Надь, який відпочиває тепер в Швейцарії, повідомив угорську амбасадку в Берні про свою димісію. Як твердять представники партії дрібних власників, провідником якої був Надь, він очевидно вже не повернеться до Угорщини, бо Совети закидають йому співучасть у державній змові. В цій справі вони мають, мовляв, докази—свідчення заарештованого ними секретаря селянської партії Белли Ковача. В офіційних колах Лондону вважають останні події в Угорщині за спробу угорської комуністичної пар-

ті захопити владу в свої руки. А в цьому також зацікавлені і росіяни: перш ніж вивести свої війська з Угорщини (через 90 днів після підписання мирного договору), вони хотіли б створити там прихильний до них уряд.

Як повідомлено, пост, міністер-президента перебрав на себе дотепершній міністер оборони Л. Дінеш, представник партії дрібних власників. Заступниками міністер-президента будуть і надалі соціал-демократ Сакаші і комуніст Ракоші.

ЛОНДОН. (ДПД-Ройтер). Угорський прем'єр-міністер Надь виїхав автоматом з угорської столиці до Швейцарії 14-го травня. Припускали, що мета його подорожі— „таємні пе-

реговори“, однак ніхто не міг одержати точніших інформацій. Перед від'їздом він мав довшу нараду з американським амбасадором Артуром Шенфелдом і англійським дипломатичним представником А. К. Гелмом.

БУДАПЕШТ. (РШТ). 3 червня, 10-го червня угорські Установчі Збори розглядають справу Бели Ворги, дотепершнього голови Зборів, якого обвинувачують, нібито він брав участь у протидержавній змові.

ВАШІНГТОН. (ББС). Уряд США ухвалив припинити надавати 30 млн. доларів кредиту, гарантовані для Угорщини в лютому, доки не в'ясниться становище в Угорщині.

ВИРІШУЮТЬ ДОЛЮ ІНДІЇ

НЬЮ ДЕЛІ. (Дена-Ройтер). У понеділок в палаті вікторолоа Нью Делі індійський віктороло Манбеттен розпочав з сімома чільнішими індійськими політиками переговори з приводу майбутнього Індії. В усіх частинах Індії стоять напоготові військові, і поліційні з'єднання, щоб

перешкодити можливим заворушенням. Припускають, що віктороло передасть індійським політикам дві такі альтернативні пропозиції: 1) Плян англійської кабінетної місії від травня 1947 р., в якому накреслено в загальних рисах конституції об'єднаної Індії і 2) Якщо Мусульманська

ліга відхилить цей плян—основні пропозиції англійського уряду, згідно з якими Індустан і Пакістан, мали б одержати статуси домініонів. В цьому випадку Індії не підлягали б англійській контролі, проте мали б скласти присягу на вірність британській короні.

Кінець трипартійної коаліції в Італії

РИМ. (Дена-Ройтер). Після 18-денної урядової кризи італійському міністер-президентові де Гаспері пощастило утворити новий кабінет. Кабінет складається лише з представників християнсько-демократичної партії і деяких безпартійних фахівців. Соціалісти і комуністи не беруть у ньому жадної участі. Це не тільки означає кінець трипартійного уряду, а й поглиблення прірви між християнськими демократа-

ми, з одного боку, та комуністами і соціалістами, з другого. Недарма ліві партії уже тепер вимагають повалити новий уряд. В одній радіопроводі де Гаспері назвав головним завданням свого нового уряду: стабілізацію італійської валюти, зменшення безробіття і налагодження харчового постачання.

ТУРІН. (Дена-Ройтер). На знак протесту проти сучасної політичної і економічної ситуації в Італії, ко-

лишні італійські партизани заволоділи висотами коло Навари (Верхня Італія). Згідно з повідомленнями „Messagero“, поліція проголосила в тих районах винятковий стан і патрулює танками всі дороги, що ведуть з Навари в гори.

ВАШІНГТОН. (РШТ). Після утворення нового італійського кабінету міністер закордонних справ США Маршал закликав підтримати демократичну Італію економічно.

І-й Конгрес де Голівського руху

ПАРИЖ. (ДПД-Ройтер). Минулої суботи ген. де Голь відкрив в Парижі І-й Конгрес недавно ним заснованого Об'єднання французького народу. Приблизно 300 делегатів із різних частин Франції прибули на Конгрес. Мета нарад—утвори-

ти комітети, що мають вивчати всі важливі проблеми Франції і скласти плян політичної праці.

ПАРИЖ. (Дена-Ройтер). Ген. де Голь заявив, що конче треба відновити Францію соціально і економічно і що це залежить як від аме-

риканської допомоги, так і від самого французького народу. Таке відновлення вимагає допомоги з боку тих, хто може давати Франції кредити. Така підтримка принесла б, мовляв, безпосередню користь Франції, а потім і США.

* ВАШІНГТОН. (Дена-Ройтер). Керівник американської місії військового інструкторів в Ірані ген. Шварцkopf прибув до Вашингтону, щоб розпочати переговори про постачання американської зброї для іранського війська.

* АНКАРА. (ДПД). Турецька поліція викрила організацію, що провадила контрабанду зброї з Румунії до Палестини. Поліція затримала в Стамбульському порту судно, яке плвило з Константи до одного палестинського порту. На борту його виявлено цілий склад зброї і точних інструментів.

* БЕРЛІН. (Дена). Американський військовий губернатор ген. Клей і заступник англійського військового губернатора ген. Робертсон підписали угоду про заснування двозонної економічної Ради, яка складатиметься з представників окремих країн-земель американської і англійської окупаційних зон Німеччини.

* РИМ. (АП). На запрошення загального об'єднання італійських профспілок до Риму виїхала делегація советських профспілок. Вона візьме участь в першому національному конгресі Об'єднання італійських профспілок.

* МАРГЕТ. (Дена-Ройтер). На щорічному конгресі лейбрістської партії в Маргейті Бевін зробив доповідь про закордонну політику Англії. Учасники одностайно більшістю висловили йому своє довіря.

* ВАШІНГТОН. (Дена-ОАНС). На згадку про визначення американського прапора в 1777 р., президент Трумен закликав американський народ святкувати 4-го червня як „день прапора“.

* ПАРИЖ. Як виходить з офіційної статистики, за співпрацю з німцями притягнуто до судової відповідальності 52 тис. французьких громадян: з них досі пошірено 637, засуджено до страти—2.400, до примусових робіт—3.000, до ув'язнення—23 тис. („Вісбаденер Курір“).

* ЛОНДОН. (ДПД). 12 колишніх англійських вояків, що їхніх дружин-росіянок СССР затримує ще й досі, звернулися знову минулого четверга однією телеграмою до партійного конгресу лейбористів в Маргейті з проханням допомогти їм перевезти до Англії своїх жінок і дітей.

* СТОКГОЛЬМ. (АП). На Сесію ОН, що відкривається 17 вересня, Швеція також вишле свою делегацію, до складу якої входитимуть: міністер закордонних справ, міністер торгівлі і шведський амбасадор у Вашингтоні.

* БАДЕН-БАДЕН. (Дена). Починаючи з 1 червня, в французькій окупаційній зоні зменшено хлібну норму для звичайного німецького споживача до 125 гр. денно.

* ПАРИЖ. (ЮП). 75 річний провідник французьких соціалістів Леон Блюм, всупереч всім сподіванням, висловився за ідею Сполучених Штатів Європи, як її інтерпретувє Вінстон Черчїл.

* ВАШІНГТОН. (АП). Колишній міністер закордонних справ США Бернс памє історію мирних переговорів, починаючи Ялтинською конференцією. За основу правлять йому при цьому його стенографічні нотатки конфіденційних зустрічей з Черчїлом, Сталіном та іншими видатними діячами.

* БЕРЛІН. (ЮП). Як повідомляють з вірогідних берлінських джерел, провідник християнсько-демократичного союзу англійської зони Карл Аденавер виїде незабаром до Швейцарії. Згідно з чутками з тих таких джерел, там він зустріне з генералом де Голем, і вони разом обговорюватимуть питання францужко-німецьких відносин.

Замирення мусить бути!

За тверезий підхід в переселенських справах

Найбільш невдячна ролія — ролія митрополитів, бо вони від часу, як у світі поширилась ідея, що людина — волю, є постійним об'єктом іронії і посміхи з боку тих, які в простоті душевній переконані, що тільки боротьба є основним двигуном життя, забуваючи, що найголовнішим чинником справжнього життя є творчість, яка досягає найбільшої точки свого піднесення тоді і там, де сили витрачаються не марно, а на те, щоб розкрило рости.

Сьогодні кидаючи ретроспективний погляд на минуле нашої революційної еміграції, безумовно, маємо віддати пошану саме тим хто, хоче замирення і йде до нього, а не тим, що розбивали еміграцію на групи і середовища, не намагаючись скоординувати діяльність тих груп і середовищ, а навпаки, розпалюючи внутрі еміграційну боротьбу, через яку прийшло до знесення і пересварення еміграції та завдання українській визвольній боротьбі великої шкоди.

Ми здатні на подивудний героїзм, на нечувану в світі відвагу, легко зносимо і труд, і спрагу, і голод, але, на жаль, не здатні до речей куди простіших, не здатні до пошанування нашого ідейного супротивника, до нормального ставлення до людини, яка сміє думати інакше, не так, як саме думаємо ми. Ми здебільшого не терплячі, ми не толерантні. Та не зважаючи на це все, ми повинні працювати і агітувати за внутріеміграційний мир.

Сьогодні ми вже по Другому З'їзді ЦПУЕ. Ціле наше громадянство категорично вимагає від наших провідників замирення, безумовної консолідації і координації всіх наших сил. Нещастя для нас не минуло. Біда не за горами. Вона ще й сьогодні перед нами. Інтереси нашої Батьківщини вимагають від нас тієї єдності. Батьківщина не хоче знати ані блискучих, ані тьмяних відокремлень. На жаль, це не доходить до свідомості багатьох тих, що в безпеці „закордонно“, поза досягом жорстоких операцій ворога хотять щось капіталізувати в ім'я своїх амбіцій.

Які сьогодні аргументи лишаються, щоб не брати участі всім політичним угрупованням в КУК-ові, коли сьогодні замість 8-ми середовищ КУК матиме тільки 4 чи 5? Де є реальна потреба в так званому „блискучому відокремленні“? Нам кажуть: не беремо участі в КУК-ові, бо там — соломаха! Припустимо, що це так. Але скільки тієї соломахи між тими, що до КУКу не входять? Ми добре знаємо про ту соломаху межі тими, що на сусіда кивають, і саме тому, щоб зліквідувати в корені ту соломаху і в КУК-ові і поза КУК-ом, клячемо до порозуміння, клячемо повернутися лямом до вимог Батьківщини і zagrożеної української еміграції.

Відсутність координації, відсутність єдиного політичного центру дає найбільшу нагоду, виступати під прикриттям найзавзятіших і найреволюційніших гасел нашим ворогам. Нам треба об'єднуватися, бо тільки об'єднавшись, ясно побачимо того нашого ворога, що його руку відчуваємо від низу до гори, але, захоплені самопоборюванням, ту ворожу руку ані схопити, ані відсікти не можемо. А ми її мусимо відсікти, бо інакше вона пересече нас. Ми для неї всі вороги — чи в КУК-ові, чи в блискучому відокремленні. І що тих відокремлень буде більше, то тій руці легше орудувати.

Що ж робити в цій ситуації? Що робити не взагалі, а що робити сьогодні? Передусім треба вилі-

тнувати з-поміж громадсько-політичного активу громадсько-політичний примітив, посадивши тих, здебільшого патріотичних людей, на шкільну лавку, а якщо нині вже немає часу вчитися (бо два роки прополітикували), то треба негайно шукати для них продукційної праці, негайно використовувати кожну реальну нагоду переселення з Німеччини.

Подруге. Суворо карати того, хто допустить вчинку, що компромітує еміграцію, притягаючи його до суду, і домагаючись для нього найсуворішої за це кари. Як тільки одного чи другого „вікнобівця“ чи „ревізора“ вагонів пошлемо туди, звідки він прийшов, щоб паплюжити нас — ми абсолютно переконані, що ніякі „посвяти“ й „патріотичні“ мотиви не заохотять тих парубків до таких диких „чинів“.

Потрете. Припинити туманити нашу молодь рожевими перспективами і не скеровувати її сьогодні на те, щоб вона, замість вчитися й опанувати той чи інший фах — маршувала б та орієнтувалася б не на працю за фахом, а на роллю стражника чи вартового! Коли буде треба, то шофери, слюсарі, механіки, радіо-техніки, електрики, знавці чужих мов і всі, що матимуть фах, будуть далеко цінніші, якщо їх матиме наша еміграція, а стражників і вартових знайдемо легко. Їх ніколи не бракуватиме.

Почетверте. Треба конче, щоб організаційний відділ ЦПУЕ перевірив керівництво кожного табору і, бодай адміністративним шляхом, усунув з керівництва табору кожного того, що не користується довірою, хоч би навіть і меншої частини таборян, особливо тоді, коли це є за прецедент до підсилення антисоборницьких тенденцій. На місці усунених поставити інших людей, конче зберігаючи принцип і обласницького представництва, доки між нашим загалом такі дікі обласницькі тенденції є, бо інакше годі нам усунути нарікання на запис так званих „галічанам“ чи так званих „східняками“.

І нарешті — коли ми ще й другий раз з волі, чи з нашої немоці, але довірили нашому ЦПУЕ весті нас далі, тож мусимо такі зміцнити так його адміністративний апарат і такі так підтримувати його авторитет, щоб усякі, сьогодні недосяжні, хамули, що самі себе іменували начальниками таборової поліції — а їх не мало в наших таборах — такі підкорялися ЦПУЕ і могли б бути усунені з їх становищ на прямий наказ керівництва ЦПУЕ. Поруч з цим треба, нарешті, припинити дивну практику комплектування таборової поліції за рахунок молоді. Молодь мусить вчитися, мусить працювати, а не привчатися до ролі стражника чи вартового. Бо смішно і дико виглядає сьогодні, коли коло купки дров, що лишилися від зужтого дров'яного склепу, кувяє молодий, здоровий юнак в поліційній уніформі. Треба всіх, молодших за 40 років, негайно звільнити з таборової поліції і укомплектувати її старшими людьми, здатними нести ті нескладні обов'язки сторожів і порт'є.

Ми пишемо про все це тому, що без цього годі — чи то політичного, чи на інших ділянках нашого еміграційного життя — того порозуміння сподіватися, не усунувши передусім цих і багатьох не згаданих тут бодячок з нашого життя. Бо не усунувши їх, безвідповідальні елементи і далі чинитимуть злочини, а ті, що під їх прапором оті злочини творитимуться, хоч будуть

Безперечно, переселенська акція є тепер найпопулярнішою — нею всі цікавляться, про неї скрізь говорять. Але в цьому є і від'ємна сторона. Було б куди краще для наших емігрантів, коли б вони менше ходили різними сумнівними дорогами, менше їздили по різних представництвах, місцях, комітетах, тратячи час і гроші, а було б краще щоб вони більше слухали таборових переселенських управ, які знають, що в кожний момент роблять центральні переселенські організації. Піднести роботу таборових переселенських рад, зосередити в них всі можливі і потрібні кошти, зробити ці ради працездатними, активними, організуючими центрами переселенської акції мешканців даного табору чи даної області, — ось перше і невідкладне завдання.

На сенсаціях, фантазіях далі йти не можна, ба навіть злочинно. Ми надто довго бавились „в переселення“, манили людей рожевими наліями, різними звітками, і тому так непрямю декому доводиться тепер розчаровуватись.

Прийшла пора підсумувати наші осяги. США силу-в-силу приймає афідавітчиків, на цей рік квота вичерпана. Чутка про 400.000 осіб, яких хтось має впустити до Америки — лишається чукою, що не має жадних підстав під собою.

Канада „обіцяє“ забрати всіх за новим поширеним імміграційним законом, але її комісії загубили компас і не можуть потрапити до Європи. А як записано в парламентських протоколах „українці мало-

бажаний в Канаді елемент“. Наші земляки дораджують не губити решток надії на афідавіти, але важко за таких настроїв у канадійських офіційних колах бути оптимістом.

Бразилія хоче в мутній воді набрати невеличких на свої плянтації кави, гуми, рижу, не подаючи умов, не даючи жадних гарантій.

Аргентина обіцяє прийняти не з'ясовану кількість скитальців, які приїдуть на свої кошти.

Парагвай — обіцяє... обіцяє прийняти для збирання трупів після війни...

Про Еквадор, Чіле, Перу, Венесуелу передаємо слово кооперативній „Нова Колонія“, члени якої об'їхали ці країни в мислях, але досі з Георгенштрассе пішки ходять. Бож українці туди ніколи не збирались.

Це розпач і сміх, але гіркий. Це розплата за наш наївний, не реальний, не діловий підхід до справи, нерозуміння переселенської ситуації, політики, я сказав би — це легковажна, неповажна оцінка нашого партнера, який хотів би нас до себе взяти. Коли, скажімо, якийсь посол до парламенту, сенатор, якийсь директор або знана людина десь заявив, що, на його думку, слід було б допустити скитальців, або навіть подав проєкт, це ще зовсім не означає, що урядові організації на це погоджуються. Чи ж не було таких фактів з Аргентиною, що уряд спростовував такі відомості. Був. А інші уряди мовчать і про це слухати не хочуть. Це ж факт.

Про еміграцію ДП до США

Найбільш впливовий незалежний республіканський щоденник „Нью-Йорк-Геральд-Трібюн“ розпочав серію статей під вимовним наголовком „Бездомні“. Подаємо скорочено зміст двох статей:

Багато говорено — пише щоденник — про необхідність перебрати США керівництво міжнародними справами. Забувають, однак, про один відтінюк, на якому американці могли б зайняти перше місце, давши лише жест доброї волі і доброї віри. Мова йде про те, що США показали приклад ефективного розв'язання наболілої проблеми ДП. Після першої допомоги для цих жертв нацизму, США занедбали таку важливу справу як забезпечення цих людей новими оселями. Країна наша, тобто США, має високу думку про свою гостинність, проте наші імміграційні закони абсолютно затісні для даної ситуації.

Наступна стаття цього щоденника стверджує, що після всіх репатріаційних зусиль все ж таки залишилось приблизно 850 тис. ДП. Оскільки 100 тис. жидів варто пустити до Палестини, то залишилось 750 тис., з цього 125 тис. жидів, які будуть змушені оселитися поза Палестиною. Щоб реально допомогти цим людям, США повинні протягом двох років прийняти 400000 — по 200 тис. річно; тоді решту — 350000 вже єз особливих труднощів могли б прийняти інші країни. Щоденник не згоджується з аргументом, ніби така кількість іммігрантів може від'ємно вплинути на житлову ситуацію чи на ринок праці США. Родичі, приятелі, громадські інституції поспішають з допомогою іммігрантам, отже не будуть вони тягарем для суспільства. Слід підкреслити, що від 1940 р. до 1946 р. з імміграційної квоти не використано 914 тис. осіб. Стаття закінчується закликком до Конгресу ухвалити закон, що дозволив би протягом 2 років переїхати 400 тис. ДП до США.

Господарський союз

Ще під час останньої війни представники Бельгії, Голляндії і Люксембургу на вигнанні провадили переговори в справі заснування митного союзу (по сугі господарського союзу) між собою. Ідея його дуже

і відрікатися від злочинців, але не ловитимуть і не віддаватимуть тих „героїв“ до найсуворішого суду, — з того всього ніякого порозуміння не вийде. А коли воно знову заломиться, то від того, що ми будемо питати, хто його перший зламав — радости ані нам, ані будь-кому (крім нашого ворога) не буде.

Ситуація сьогодні така, що не треба бути дуже мудрим політиком, щоб ясно і без жадних хитань визнати конечну потребу порозуміння, порозуміння за всяку ціну, порозуміння бодай шляхом найтяжчих обошльних поступок і компромісів, з огляду на особливу ситуацію, що ми її нині переживаємо.

С. ЧОРНОМОРЕЦЬ.

цікава і цінна з погляду інтересів цих держав. Після закінчення війни переговори відновились і закінчились підписанням т. зв. Бенелюкс-унії, згідно з якою з 1-го серпня 1947 р. три названі держави, з населенням 17 млн. душ, вступають до єдиного господарського блоку і скасовують всі митні кордони між ними. Отже, товари однієї держави можна вільно пролавати на терені іншої. Кожна держава господарська розвивається незалежно; для захисту їх від чужоземної конкуренції встановлюються єдині спільні митні тарифи та спільно провадиться боротьба проти спекуляції валютою.

Всі європейські держави зустріли цей перший господарський союз, що є початком політичного союзу, прихильно і зазначають, що на цей шлях загального об'єднання повинна якнайскорше стати вся Європа.

В. КР

Після цього нас запитують: а що ж реального? Відповідаємо: реальне тільки те, про що наші українські організації в Німеччині або поза нею конкретно домовляться і на що договір підпишуть. Реальне це, що за нас, через нашу голову підпишуть загальнодопомогові альянтські організації як IPO, IGCR, запросивши іноді поради національних груп скитальців як це було щодо Бельгії, як це є в справі виїзду до Голляндії, Франції. Реальне те, що IGCR визнав за помилкову свою дотеперішню роботу без національних груп скитальців, що IPO вже вирішило притягнути до своєї практичної діяльності представників національних груп скитальців. Це наша надія, в це ми віримо і цього будемо єдиним скитальським фронтом домагатись і за це боротись.

Отже покищо реальне переселення до європейських країн в такому порядку: Бельгія, Англія (крім 100.000 осіб з англійської зони, будуть вербувати ще 200.000 осіб до текстильної, кравецької промисловості і на ферми з американської зони Німеччини і Австрії). Провадяться переговори з французьким і голляндським урядом, куди мають виїхати представники скитальців.

Якщо ці переговори буде закінчено успішно, тимчасово — справа нашого переселення в Європі буде в основному позитивно розв'язана.

Але повторюємо — партизанськими, отаманськими, дезорганізаційними способами, до яких так великий нахил мають наші скитальці, жадної справи успішно, вигідно розв'язати не можна, а тим більше такої складної як переселенська. Ідуци на працю мусимо знати, на що, на які конкретні умови ми можемо піти чи з ними не погодитись.

Коли в такій справі ми розвиватимемо „стахановське змагання“, нам поодинокі люди мають право за злі осяги боки натерти. Тому мій клич — дайте змогу в цій справі говорити тільки одній організації — Головній Українській Переселенській Раді, яка діє з рамени ЦПУЕ і вона здобуде вам можливо найкращі умови.

Основна увага всіх наших таборів повинна бути звернена тепер — на негайне збільшення активності переселенських управ, на добір людей, вивчення їх, організаційну підготовку, на творення переселенського фонду і кооперативних громад. В цьому наша сила, організованість, дисципліна, розуміння ситуації. Хто цього не зрозуміє, того треба вилучити з наших рядів!

В. ЧИЖЕНКО.

Голляндія приймає втікачів

Недавно відбулася конференція в Міжурядовому комітеті амернк. зоні. На конференції устійнено ряд важливих справ. Зокрема з'ясовано, що уряд Голляндії закінчує переговори з Міжурядовим комітетом втікачів про прийняття таких груп: а) 5 тис. самітніх жінок і дівчат до праці в шпиталях, в текстильному промислі, рільництві і в хатньому господарстві; б) 3 тис. самітніх мужчин, а саме: 1500 гірників, 750 металістів, 250 текстильників, решту — робітників іншого фаху; в) 500 іммігрантів юдейського віровизнання.

По закінченні переговорів з американської зони до Голляндії відуть представники окремих національних груп для вивчення умов праці. Кожна національна група має подати двох кандидатів як своїх представників до цієї делегації.

Еліот Шерк обвинувачує Росію

(„New York Herald Tribune“, 24. 5. 47)

ФРАНКУФУРТ, травня 22. Еліот Шерк, директор американської зони IGCR, сьогодні обвинувачує Росію в тому, що вона активно протидіяла та перешкоджала переселенню ДП з Німеччини й Австрії на нові місця. Він додає, що УНРРА своєю тактикою посилює страх і відчай у душах ДП. В листі до конференції IGCR в Лозанні п. Шерк стверджує: „Активну протидію плянам переселення тепер з'ясовано, вона досягла ступня, що викликає занепокоєння. Опозиція йшла не від ДП, але від деяких груп, утворених для допомоги Росії“. Далі він пише, що ціми групами є: Советська Росія та УНРРА. П. Шерк сказав, що IGCR є міжнародна установа, яка мусить захистити легальні та громадські права ДП, і що його заяву було складено після наради з керівними армійськими урядовцями, які погоджуються з загрозливим станом безпеки та побоюються за опіку над ДП в найближчому майбутньому. Він продовжує: „Ми довго спостерігали і одержали відомості про ті сили в наших таборах, що пращали проти людських і легальних прав ДП. З часом ці сили стали настільки значними на користь СРСР, що почала зникати воля слова, яку замінив активний страх“.

П. Шерк говорить, що до цих „сил“ належать і вимоги Росії в ОН про примусову репатріацію, а советські зв'язкові офіцери намагаються це здійснити як в Німеччині, так і в Австрії. Цій політиці активно допомагала УНРРА, що намагалась „виділити з таборів тих ДП, які були проти репатріації та скупити їх у великих казармах, щоб таким чином примусити їх втратити роботу, яку вони уже підшукали для себе, та притулок, що вони влаштували собі...“ П. Шерк окремо висвітлює „справу проти переміщених осіб“, що її недавно полагоджував з Советами директор УНРРА американської зони Павль Едвардс. „Я певен того, що метода застрашування, така характерна для поточної політики УНРРА в справі репатріації, ніколи не мала нічого спільного з американською політикою в цій справі“, — констатував п. Шерк. „З часом широко розгорнулася запланована кампанія трактування мотивів та вчинків ДП, що відмовлялися повертатися до східно-європейських країн, наслідком чого їх стали вважати за військових злочинців, квіслінгів та зрадників, що бояться повертатися до своїх країв“.

погодив директор УНРРА Павль Едвардс з советськими заявами про те, що „значна кількість ДП були співучасниками фашистсько-нацистської змоги“. Про це він цілком відверто признається і допомагає кампанії трактування людей ренегатами та зрадниками. „Я вважаю це заздалегідь запланованою кампанією“, — каже п. Шерк.

На підтвердження „активного спротиву переселенню“ п. Шерк розповідає про два приклади в Австрії, що трапилися протягом останніх двох місяців, коли дві групи ДП, що вже їхали до Бразилії, урядовці підбурені советськими офіцерами, висадили з вагонів. „Советські домагання зводилися до того, що серед цих груп можуть бути військові злочинці, коляборанти та (або!) советські громадяни“, — так говорив п. Шерк. Далі він твердить, що ці обидві групи відповідали всім вимогам, щоб діставати опіку, а бразилійський уряд вважав їх за цілком придатних.

Протестуючи проти такого ставлення Советів та УНРРА, п. Шерк називає ДП „політичними емігрантами“, себто людьми, що хочуть уникнути політичного режиму, для них надто знаного.

Переклав з англійського О. Г.

Малий фейлетон

ПАНІ ЗОНЬЦЯ

(ЛИСТ ДО РЕДАКЦІ)

Дорогий Пане Редакторе!

Дуже й дуже перепрошую Вас за оцю мою писанину. Справді бо: люди пишуть про політику, про науку та про інші поважні речі, а я, мов той Панько з конопель — про пані Зоньцю! Але що ж мені робити, коли я мушу про неї написати. Чуєте, Пане Редакторе; мушу!

Скажу вам щиро, Пане Редакторе: цю пані Зоньцю я раніше обминав двадцятьма вулицями. Для мене не було нічого осоружливого в світі, як ця кручена вдовичка. Я здавалося, радше вживав би кожного дня по кілограму соли, аніж оженився з цією осоружною особою. Але — ох, проклятує це „але“! — таки оженився. Оженився, як тепер бачу, собі на погибіль. А сталося це так. Прокотилася по всіх таборах чутка, що за океан вивозитимуть тільки жонатих. А я ж, Пане Редакторе, хочу — ой, як я хочу виїхати за океан! Що ж мені робити нежонатому? Метнувся я відразу ж женитися. Не ходив, а літав із бльоку до бльоку — від панночки до панночки, від вдовички до вдовички, навіть до заміжніх жінок сватався. Але толку з цього ані-ні: всі, як одна, відмовили. Тоді — не було вже іншої ради! — подався я до Зоньці.

— Пані Зоньцю! — кажу я їй. — Чи рефлектуєте Ви на мою любов!

— Певна річ, — каже вона мені — рефлектую.

— А чи згодні Ви бути моєю жінкою?

— Згодна!

— І за океан згодні зо мною виїхати?

— Згодна!

Ну, говорити після цього вже не було про що. Поженилися ми з Зоньцею. Живемо, вуркочемо, мов пара голубів.

Я до неї:

— Зоньцю! квіточко моя!

А вона до мене:

— Ромцю! пуп'яночок мій!

А тим часом лагодимося за океан. Але отут, Пане Редакторе, і починається те страшне, про що я Вам маю написати. Я, як людина хвора на серце і не можу зносити високої температури, ладнаюсь до Північної Америки, а моя Зоньця, як людина, що з якихось там

причин не може зносити низької температури, — хоче їхати тільки до Південної Америки. А звідси й практичні заходи. Я купив собі величезного овечого кожуха, повстянки, шапку і сукняні рукавиці, а моя Зоньця, навпаки, спростила всі теплі речі і купила собі шось 40 штук короткочасних шовкових штанив (трусики) і шовкову парасольку.

— Що ти собі думаєш, Зоньцю? — кажу я їй. — Ми ж поїдемо до Північної Америки.

— Що ти собі думаєш, Ромцю? — каже вона мені. — Ми ж поїдемо до Південної Америки.

Ну, а щоб призвичаїти себе до клімату, до температури, до одягу, до взуття — потрібно тренуватись. Я ото беру собі взуваю повстянки, надіваю кожуха, накладаю на голову шапку, натягаю на руки рукавиці, і хочу рушати з кімнати, а Зоньця, побачивши це, відразу ж скидає з себе геть усе, лишається в такому одязі, як ото жінки в Дунаї купаються, далі розпускає над головою парасольку і теж хоче рушати з кімнати.

— Зоньцю! — благаю я її. — Люди ж з тебе сміятимуться.

— Ромцю! — благає вона мене. — Люди ж з тебе сміятимуться.

— Ми поїдемо, — кажу я їй, — до Північної Америки.

— Ні, ми поїдемо, — каже вона мені, — до Південної Америки.

Слово за словом — виникає у нас сварка.

— Я, — кричу я до Зоньці, — силоміць повезу тебе до Північної Америки!

— Ні, я, — кричить вона до мене, — силоміць повезу тебе до Південної Америки! Я тебе там, — каже, — спечу, зсмажу на південно-американському сонці!..

Ой, Пане Редакторе! Рятуйте мене, прошу Вас, і від такої жінки. Бо Зоньця й справді може силоміць повезти мене до Південної Америки. А я ж там і одного дня не виживу.

Рятуйте, Пане Редакторе! Рятуйте! Рятуйте!..

Лишаюсь живий і здоровий, чого й Вам, Пане Редакторе, бажаю від щирого серця.

Ваш передплатник і читач

Роман Козійчук.

З оригіналом згідно:

Мартин ЗАДЕКА.

Сорокріччя Грінченкового словника

Б. Грінченко — один із тих невисипуших наших діячів, що, „вдосвіта вставши“, своєю працею підготували можливість нашої визвольної боротьби 1917-20 р. р. Почавши працювати десь на початку 80-х років минулого сторіччя, Б. Грінченко потім впродовж своєї діяльності брав участь у всіх майже, можливих тоді, діяннях нашого національного життя. Він виступав як поет, прозаїк („Соняшний промінь“ і ін.), драматург („Степовий гість“ і інші п'єси), перекладач чужих літературних творів („Вільгельм Тель“ Ф. Шіллера й ін.), збирач народної творчості („Из литературы украинскаго фольклора“), як дослідувач нашої старовини, як публіцист („Листи з України Наддніпрянської“) і як активний творець нашої літературної мови (з його почину відбулася наприкінці XIX ст. мовна дискусія, що визначила дальші шляхи розвитку укр. літературної мови).

Та чи не найбільше вславився Грінченко своїм словником української мови, що його сорокріччя припадає на цей 1947 рік (він виходив друком 1907-9 р.). Чимало було спроб і до Грінченка зібрати й записати у вигляді словників лексичні скарби української мови, але ні один із цих словників не дорівнювався якістю опрацювання й обсягом Грінченковому. То все були або приваглізно зібрані матеріали (словничок при першому виданні „Енеїди“ Котляревського), або ж дилетантські спроби некомпетентних людей (словники — Закревського 1861 р., Шейковського 1861 р., Ф. Пискунова 1873 р. й ін.). Навіть такі, здавалося б, солідні словники, як „Малорусько-німецький“ С. Желехівського 1882 р., що вперше запровадив фонетичний правопис у Галичині і був для свого часу „вельми цінним придбанням“ (Грінченко), або словник Уманця і Спілки (М. Комарова) 1893-98 р., не були на висоті наукових і практичних вимог. Тільки словник М. Левченка 1874 р. критики відзначили, як словник, що давав „матеріал високої якості“ (Грінченко).

Сам Грінченко словник має довгу і складну історію. Цю історію започаткував ще в Петербурзькій „Основі“ 1861 р. П. Куліш, надрукувавши оповістку про збирання українського слівного матеріалу. Але потім Куліш від цього наміру відмовився. Пізніше його матеріал був перевезений на Україну і переданий групі київських учених для дальшого опрацювання.

Наприкінці 70-х років в порядкування словника була утворена ре-

дакційна колегія в складі П. Житецького, А. Лопачевського-Петруняка, В. Науменка й О. Русова. Ця робота була закінчена в кінці 80-х років. Проте це ще була тільки чорнова обробка матеріалу, і його передано для остаточного опрацювання В. Науменкові. Але Науменко був зайнятий в редакції „Київської Старини“, тож словник знов був переданий іншому редакторові — С. Тимченкові. Тимченко закінчив цю працю в 90-х роках, і цей словник почали були видавати як додаток до журналу „Київська Старина“. Тільки ж потім виявилось, що його можна подати на одержання премії М. Костомарова в Петербурзькій Академії Наук (М. Костомаров передав для цієї мети гроші, зібрані ще в 50-х роках на видання підручників для української школи). Але для цього словник треба було наново опрацювати. І от для такого опрацювання його передано 14 лютого 1902 року Б. Грінченкові. Всього Грінченко одержав від редакції „Київської Старини“ 49 тисяч слів, і він їх наново опрацював „по всем буквам и во всех отношениях“, як про це пізніше написав у своїй передмові. Крім того, він сам (за допомогою своєї дружини М. Загірної й інших) зібрав ще новий матеріал із різних джерел, і в наслідок цього словник розрісся до 68 тисяч слів. Цю величезну працю Грінченко виконав за два роки, поспішаючи, щоб не спізнатись подати словник на конкурс.

Що ж він являє собою, цей словник, в остаточній грінченківській редакції і з його додатками? Типом своїм це двомовний українсько-російський словник, у ньому українські слова пояснюються російськими однозначними словами. Тільки ж цим обробка слова не вичерпується, до російських перекладів додавано ще українські вислови чи речення, що визначають точніше тямові відтінки слова (бож тільки так ми довідуємось про точне значення слова). З огляду на це його можна б уважати ще пояснювальним чи товмачним словником. А що контекстовий матеріал має в собі багато т. зв. фразеологізмів української мови (таких висловів як от „піймав близня“), то його ще можна б уважати й за фразеологічний (не тільки лексичний) словник. Скрізь, де тільки можна було, Грінченко дав указівки на джерело, звідки слово взято, — твір письменника чи місцевість, де дане слово записано. Крім того, на кожному слові поставлено наголос, а це дуже важлива річ з огляду на рухомість

українського наголошування та наявність діалектних розбіжностей у ньому.

З огляду на таке сумлінне і науково-вирізане опрацювання матеріалу Грінченків словник став цінним і авторитетним джерелом для розбудови української літературної мови. Правда, не можна думати, що всі слова, які тільки є в цьому словнику, увійшли чи можуть увійти до української літературної мови. Це словник не тільки книжної, літературної, а й народної мови, з усією різноманітністю її говорів, отже не нормативний, себто не такий, що містив би в собі тільки слова літературної мови. Тим то треба знати, яких з поданих у словнику слів можна вживати, а яких — ні. Найзагальніша вказівка тут може бути така, що передусім можна вживати слів, записаних на території південно-східного підкарпаття (на схід від лінії Суми — Канів — Балта), з огляду на те, що це підкарпаття лягло в основу української літературної мови. Річ зрозуміла, що з цієї ж причини можна вживати передусім слів, узятих із творів східно-українських письменників. Але й серед усіх цих („східних“) слів можуть бути вузькі локалізми, що їх не слід уживати (напр., слово „хазяїн“).

Сорок років — вік Грінченкового словника — це великий час у розвитку літературної мови, тим більше, що на протязі цього часу був такий важливий для історії нашої мови період, як 20-ті роки, що принесли нечуваній до того розвитку її. В наслідок цього Грінченків словник застарів кількісно, бо в ньому немає багатьох і багатьох слів сучасної української літературної мови. Тим то ще 1927-28 р. видавництво „Горно“ заохотило було перевидати його, за редакцією Ніковського й С. Єфремова, з доданням 10% нового матеріалу. Але заарештування цих редакторів і взагалі розгром української культурного життя наприкінці 20-х років обірвали це перевидання на третьому томі. (Як було обірвані тоді й інші лексикографічні праці українських учених та Академії Наук, зокрема великий російсько-український словник, доведений до слова „пачення“). З огляду на це і на те, що в науковому розумінні Грінченків словник ще не застарів, він і досі лишається найповнішим (закінченим) і найціннішим словником української мови. А його впорядковий Б. Грінченко належить повна пошана й подяка від українського народу

В. Чо.

Нова прем'єра в театрі „Розвага“

За короткий час театр „Розвага“ в таборі Н. Ульм підготував до вистави п'єсу Івана Тобілевича „Бондарівна“.

Прем'єра відбулася 22. 5. Вистава пройшла з успіхом. Глядач побачив картини й образи з нашої минувшини, з нашого традиційного побуту, що своїми складовими частинами увійшов до скарбниці народнього епосу — фольклору, нашої давнини.

Звичайно, значення п'єси не обмежується побутовою стороною. В ній такою ж мірою говориться і про людей тієї давнини, подається образи тих людей. І в цьому слід відзначити позитивне, що заслуговує на увагу, та промовляє за те, чому театр вибрав саме цю п'єсу.

„Бондарівна“ написана за мотивами народньої балади-пісні про Бондарівну. І побут і людей автор відобразив в епічному пляні. Ось ця епічна настанова і складає основну вагу цієї п'єси.

В цьому напрямку і йшов театр „Розвага“ (поставник — режисер Д.).

Не можна сказати, що театр повністю осягнув поставленої мети.

Провідною героїнею п'єси є дочка бондаря Тетяна. Це тип української жінки-дівчини, славно оспіваної в пісні.

В ній народ створив образ української жінки з її високими позитивними прикметами характеру і гідної достоїнств. Цього образу, при всіх данях, не вдалося створити ні режисерові, ні виконавцеві (артистка Бохан). Тут, може, позначилась і короткочасність праці над п'єсою. Але те, що театр не пішов втертою лінією побутового трактування образу і п'єси взагалі, є позитивне, і можна сподіватися, що при дальшій праці над п'єсою театр осягне своєї мети.

В нашому таборі

30-го травня малеча дитячого садочка, діти народньої школи й гімназії табору Н. Ульм імпресую в театрі відзначили традиційне Свято матері.

2-го червня в таборі відзначено свято пошани невідомого вояка-героя.

В православній церкві табору відправлено панахиду по полягалих за волю України. Греко-католицька церква відправила панахиду на площі над імпровізованою могилою невідомого вояка.

Гарний задум — погане виконання

(РЕЦЕНЗІЯ)

Ю. Бескид — «Теофанова дочка», Регенсбург, 1947.

„Вирішуючи“ проблеми „великої літератури“, чи кажучи конкретніше, — ведучи безконечні і не потрібні дискусії про те, чого інші народи досягли мовчки, наші письменники цілком забувають про десятки тисяч тих читачів, для яких вони, власне, і пишуть свої твори та більше того — випускають їх тисячами примірників на книжковий ринок.

У зв'язку з цим книжечка Ю. Бескида „Теофанова дочка“, що появилася в регенсбурзькому в-ві „Українське Слово“, заслуговувала б певної уваги, як одна із спроб дати читачеві те, чого саме не вистає, — легку, сюжетну, цікаву літературу. Та, на жаль, бажання автора злишилося лише бажанням, а спроба — тільки спробою.

Перше оповідання, чи як автор зве його „повістка“ „Теофанова дочка“, змальовує історію нещасливого кохання молодого чужинця (очевидно, українця) Севастіяна і молодого грекині Калісті. Попри деякі штучні місця, автор подає хвилюючий опис знайомства та трагічного фіналу кохання двох молодих людей. Але хвилюючу історію, так добре почату, автор зводить в кінці „повістки“ до цілком не потрібної, прилеглої, історії з... кістяками Севастіяна та його батьків.

Таке пов'язання по суті двох різних сюжетів викриває невміння автора створити одиниці сюжету; бо до боки меду (кохання Севастіяна і Калісті) автор додає добру ложку дьогтю (опис того, як Каспарек вештався в склепі та перергортав шелени, зуби та кістки героя оповідання, що з коханням його та (Теофановою дочкою нічого спільного не має).

Дві інші повісті — „Нестор і Мотря“ і „Весняні квіти“ — коротші речі. Пер-

ша з них — знову історія кохання, правда, з пасивним кінцем, друга — річ без ніякого сюжету, введена в книжку лише для того, щоб книжка була „товща“.

Тепер щодо мови розглядаючої книжечки.

Жахливий, інколи прямо незрозумілий жаргон Ю. Бескида дехто може віднести на рахунок авторового своєрідного „стилю“, нам же здається, що незнання літературної мови не слід змішувати з стилем.

Візьмімо кілька прикладів: „... став чоловік середнього зросту, припечений на лпці від жаркого сонця до бровдау“.

„... на всьому лпці запаріла грекия...“ „... м'який вітер продується крізь відчинені вікна, бавиться кручим, сивим волоссям старого грека, скоботас його по чоли; він мимохить вуврися у вікно“.

З імени Мотрі автор просто знущається, створюючи від нього „свої“ форми: „Мотріні руки (замість Мотрині), „Мотріє“ (замість Мотре).

А ось цілий уривок: — Я дуже боюся темряви, — Мотря у скупченні (?) глянула Несторові в очі.

— То я боронитиму тебе перед темнощами — Нестор із глибокою взаємністю передав Мотріним очам свою відповідь.

Знову сонце об'явилося, повне, кругле й на часок теплотворне... На устах Мотрі розвілилася кармінну рожі (?) й лпця (?) рожаними від морозу пелюстками...
Або:

„... малі хмарки клуботалися зі собою“, „Несторові від цього сміху легко стало коло серця“ (не в серці).

А ось „стиль“ автора: „Бігли люди в усіх напрямках, поштовхували себе взаємно в посміху та вибачали собі...“

— Котра вже година? — Нестор глицину (?) на свій годинник і далі дивився на море, що плывуло серед людських голів (?)“

Гадаємо, цього досить, щоб ствердити нашу думку: гарний задум — погане виконання.

В. ОНУФРІЕНКО.

Іматрикуляція та інавгурація праці студентів Богословсько-Педагогічної Академії У. А. П. Ц.

12 травня ц. р. в Мюнхені в Свято-Покровській Церкві відбулася іматрикуляція та інавгурація праці Богословсько-Педагогічної Академії У. А. П. Ц. Цю урочисту годину Академія відзначила на знак дальшого зміцнення праці та організації студентства, що, перемагаючи важкі умови праці, твердо й непохитно стоїть на становищі свого покликання служити рідній Церкві.

Свято почалося урочистим молебнем, що його відправив Високопреосвященний Архієпископ Михайл в асисті двох священників — студентів Академії, Після молебня Високопреосвященніший Владика володів серйозною промовою з бажанням студентам успіху в навчанні. Далі змістовну промову вголосив Ректор Академії, підкресливши важливість акту вручення евангелії, іконки та відзнаки Академії, що зобов'язують студентів бути гідними свого покликання служити Церкві і Народові. Високопреосвященний Митрополит Полікарп, що був присутній на цьому урочистому святі, як Почесний Куратор Академії, привітав професорів і студентів Академії з урочистістю і побажав якнайкращих успіхів у навчанні, подавши своє Архипастырське благословення.

На святі були присутні Єпископи України. Автокеф. Правосл. Церкви, що прибули до Мюнхена на Собор Єпископів, а також численні гості, що приїшли вшанувати цю урочистість.

Повідомлення

Щоб упорядкувати справи українського загального і фахового шкільництва на території французької окупованої зони і забезпечити школи методичними програмами, підручниками, навчальним приладдям тощо, — шкільний центр на французьку зону просить усіх українських шкіл, курсів, освітніх гуртків і окремих учителів (незалежно від їхньої теперішньої праці — за фахом чи ні), зголоситися листовно або особисто, подавши:

1. Точну назву і адресу школи (або інш. навчального закладу).
2. Характер її.
3. Кількість учнів (по класах і за віком).
4. Чи є перешкоди для нормального навчання і які?
5. Характер бажаної допомоги.

При Шкільному центрі існує міжшкільний пересувний випозичальний книжковий фонд і розсилкове бюро, що постачає школам, курсам і окремим особам підручники, белетристич-

Наука й техніка

Механізація праці вуглеполя

Праця в копальнях вугілля вимагає чи не найтяжчих напружень для організму людини. Одночасно вугілля лишається й досі основним чинником енергетичної промисловости. Від нього великою мірою залежить розвиток господарства кожної країни, особливо тепер, в післявоєнний відбудовчий період. Відомо, що саме в пій галузі тепер відчувається найбільший брак робочої сили.

Тому то увага технічних фахівців звернена на створення досконалішої конструкції врубової машини, яка могла б замінити значну кількість робочих рук, підвищити продуктивність видобутку та врятувати людський організм від надмірно передчасного виснаження.

Труднощі створення такої універсальної машини полягають насамперед у відмінному характері копалень (різна товщина прошарку вугілля, різниця в твердості вугільної маси тощо).

Одним із новітніх досягнень гірничої техніки було створення комбінованої врубової машини під назвою Месо-Мооге, сконструйованої англійським інженером.

Месо-Мооге — машина, а фактично це пов'язання двох машин: механічного врубового молотка та механічного навантажувача. Врубівий молоток своєю чергою складається з двох поземів та одного дозоземного рухомих металевих ланцюгів з крицевими в-

ні твори, фахову технічну літературу. Незабаром вийдуть друком книги для дітей і юнацтва.

Одночасно шкільний центр є тісно зв'язаний з усіма українськими доповідними й іншими інституціями в Європі й Америці.

Тимчасова адреса: „Schulzentrum für Ausländer“ 14b Wangen im Allgäu „Alte Post“ zim. 14.

Шкільний центр.

РОЗШУКИ

— Матвієва Василя Павловича, нар. 1906 р., Сергієнка Павла Парфилевича, народж. 1907, Навального Анатолія Аркадійовича, народж. 1924., просять відгукнутися на адресу „Українські Вісті“.

— Репік Петро з Лимера, розшукує Горбаченку Федора та інших друзів, писати на адресу редакції „Укр.Вістей“

— Анатоль Сидор розшукує двоюрідну сестру Тоню та Валю Фабіян, Тоню Півневу. Адреса: Новий Ульм, ред. „Укр. Вісті“.

— Усяк Леонід—відгукнісь на адресу „Українські Вісті“ для Владислава.

— Друзів і знайомих — Бесараб Іван. Фінгорст бай Ганновер, Український табір барак 23/14.

— Топьку Наталку, Топького Миколу — Топький Павло. Фінгорст бай Ганновер. Український табір, гараж 23/13.

— Гуляницьку Наталю, Івашенку Андрія та Бурсакову Лопу з дочками Тамарою та Наталею — Ніна Сіренко Ноймаркт/Облф. УНРРА 1042.

— Кучабського Богдана, останнім часом перебував Везендорф (Ганновер) — Кучабська Ольга. Писати на „Українські Вісті“.

— Батька Чепка Лемида, маму Феклу, брата Леопіда, сестру Катерину й Віталія — Добровольська Серафіма. Новий Ульм, бл. Л. кімн. 112 д.

— Матір Петронелло Гара, тітку, Павліну Новосад — Гара Іван. Фінгорст бай Ганновер, український табір, барак 23-14.

— Братів Винницького Ігната, Винницького Ілька — Винницький Андрій. Фінгорст бай Ганновер, Український табір, барак 23-14.

— Брата Горбенку Петра, народж. 1923 р. — Горбенко Наталя. Мюнхен-Фельдмохінг ЛП табір, барак 17/1.

— Сина Карпова Анатолія, народж. 1925, — батько Карпів Іван, Регенсбург, Гангоферзідлонг, 6, р-он, 227.

— Лисенка Олексю та Анну — батько Харитон Лисенко, Миттенвалд, Егерказерне, Обербаерн.

— Тольчинського Євгена — мати Тольчинська Віра. Бісенгофен (Альгау), Бангофресторуапон.

— Лзумало-Назаркевіч Олену із Шерля, пов. Львів — сестра в Канаді. Писати на адресу: Яворський Іван Мюнхен-Фрайман, СС Казерне, С. V. 4

— Бассу Павла з Лисевич, пов. Львів, — Ворон-Яворський Юліян, Мюнхен-Фрайман, СС Казерне, С. V. 4

— Соляника Володимира, Юркевича Володимира та Мотраль Ольгу — Діпзько Марія. Авегбург, Сомере-казерне.

ПОБРАТИМИ, ВІДГУКНІТЬСЯ!
Гордій Б. Писати на „Українські Вісті“.

— Друзів і знайомих із с. Жолобок на Холмщині — Микола Ворон, Гангау/М, Український табір, Лямбойштрассе.

— Сестру Віру Сич з чоловіком розшукує Портянко Захар. Швед Галл-Гессенталь, Віртгассе 45.

— Своїх батьків: Данилейка Параску і Данилейку Олександр розшукує Данилейка Надія Корнберг, кр. Роттенбург, УНРРА 1023 Бабич Петро.

— Війнаровича Дмитра і знайомих з Перемишчини — Шукає Івашко Володимир, Ойхендорф 75, (13 б) Пльотлінг.

— Брата Діму та родину — Павський Іван, Зельбо/Байерн Веркштрассе.

— Єву Папай, пов. Рудки — Папа Папай, Іван Гупперт, Ганновер (Бухгольц) Шафферверг 17.

— Рідних та знайомих — Лизогуб Олександр, Миттенвалд, Егерказерне, бл. 3-58

— Дочку Ніцу — Вовк Макар, Фрідріхсгафен Флакказерне, фірма Темяк.

Вийшов друком у в-ві „Універсальна Бібліотека“ популярний літератур.-публіцистич. нарис Дм. Чуба-

„Шевченко в житті“

Книжка ілюстрована портретами Шевченка та його друзів і приятелів, зокрема кн. Рєпіної, Жуковського, Брюлова, Куліша.

Стор. 48, ціна 4 НМ. Набувати в інших українських книжкових крамничках та кіосках. Гуртові замовлення (на які дається знижка) надсилати на такі адреси:

1. Українська книгарня, Мюнхен, Дахауерштрассе 9/1.
2. „Українське Мистецтво“, Регенсбург, Гангоферзідлонг, Зіфтрідштр.4.

Досвідчених шкловувів

лабораторного устаткування, які бажають працювати за фахом в українському підприємстві, прошу негайно зголоситися на таку адресу: Інж. М. Висоцький, DP Camp 32/163 Diesterwegschule, Bielefeld (брит. зона). Гарантую добрий заробіток.

Листування редакції

Борецького Юрка, Петра Рєпіка, Пестушку Ф., Чикла Івана, Вальо Максима та Геяя Романа — цим повідомляємо, що для них в редакції „У. В.“ є листи.

Африки відвідували перекарваліфікаційний учбовий заклад — механізація гірничої промисловости Sheffield.

До учбових програм цього закладу вже входило ознайомлення з Месо-Мооге-машиною.

Одна шотландська фірма переводить тепер випробування цієї досконалішої врубової машини, яка розрахована і для праці, коли товщина вугільного прошарку менша за 120 см.

Розв'язання цієї проблеми означатиме цілковитий переворот в гірничій техніці.

Юрій ФЕДЧУК

— Рідних та знайомих розшукують Желябин Кирило та Анастасія Гордєва. Писати: Новий Ульм, український табір УНРРА ч. 1061.

— Рідних та знайомих — Бова Микола, „Українські Вісті“.

— Сина Шакулу Василя, хто знає його місце перебування, прошу повідомити: Герінберг, Тіпенбернштрассе 18, Шукала Степана.

— Миколу Предуна з Потеліча пошукує сестра. Зголошення слати: „Українські Вісті“.

— Брата Загана Михайла — Ярослав Заган. Нойштанд, Крайс Марбург Лан, Штрудорельд 7.

— Своїх братів Пастернаків з Добровідки, повіт Коломия; Миколу — студента-лісника, евакуйованого в 1944 із Львову до Криниці; Петра, що в серпні 1942 дістався в німецький полон. Хто б щось знав про них або про їх долю, проситься ласкаво повідомити Адміністрацію „У. В.“ або на адресу: Пастернак Юрко (20 б) Гослар-Гарл. Франкенбергерштр. 12, бай Інж. Д. Троян.

— Мецьника Петра з Холойва, пов. Радехів — сестра Марія Хоїна. Гангофер-Зідлонг Рєї 12 50 Регенсбург. 2

— Свого брата Степана Трача і сестру Анну Гудиму з Тернопільщини — Уляна Трач писати Uedorogg, 39 rue de la Robuette, Paris 11 eme France.

— Рідних і знайомих із с. Камінь, пов. Калущ, пошукує Дмитро Шмідельський та батька Тимофія і брата Василя пошукує Ступка Григорій. Адреса розшукувачів: ДП Камп Б-33, Дорстен І. Вестфельд (Брит. Зона).

— Сина Іванова Михайла, 1922 р., і дочку Іванову Анну, 1924 р., і зятя Григорієва Василя, 1919 р., — Іванів Олександ, Новий Ульм, Райнгардт казарне, бл. „Б“ кімн. 57.

— Палану Ланову з дому Дашківці, народж. 1926 р., що працювала в м. Шварцберг (Ерлг), і Глушенку Віру Семеновну з Великого Бузукова, писати: Галицький, Редакція „Українські Вісті“.

— Рідних і знайомих — Ніна Крамаренко-Тумасова, Австрія, Ляндек, табір УНРРА ч. 148.

ДО НАШИХ ЗАМОВЦІВ

подаємо таксу оплати за надрукування оголошень в нашому часописі: 1 стор. — 600 НМ, 1/2 стор. — 350 НМ, 1/4 стор. — 200 НМ, 1/8 стор. — 100 НМ, 1/16 стор. — 50 НМ, 1/32 стор. — 25 НМ. В тексті — 100% надвишки.

РОЗШУКИ — 50 пфеніг. за кожне окреме слово.

Належну суму слід надсилати разом з текстом оголошення.

Без попередньої оплати — оголошень друкувати не будемо.

Адміністрація.

Часопис „УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ“ виходить ТРИЧІ НА ТИЖДЕНЬ: у середу, п'ятницю і неділю.

Приймається передплата:

На 1 місяць — 6 НМ „ 3 „ — 18 НМ

Ціна окремого числа 50 Пф.

Організуйте групову передплату та зголоситися для кольорпортра. — Кольпортерам знижка 20%. — У справах передплати, одержування часопису, зміни адреси тощо — звертатися листовно і особисто до Адмінстра-Administration „Ukrainiski Wisti“

Neu-Ulm, Ludwigstr. 10.

Видавничя Спілка „УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ“ РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ.

Головний редактор Ів. БАГРЯНИЙ.

Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи, а з приводу невмістих дописів листується лише в особливих випадках. — Дописи і листи в справах редакційних адресувати не окремим редакторам, а Редакції:

Redaktion „Ukrainiski Wisti“ Neu-Ulm, Ludwigstraße 10.

Редактори приймають особисто в українському таборі Н. Ульму — Бюльк „А“, від 8—12 гол. години, крім суботи.

Authorized by Information Control Division

Druck: — Ukrainische Zeitung Neu-Ulm — Ludwigstraße 10.